

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้.....	5
เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
สภาพทั่วไปของจังหวัดน่าน.....	24
สังคมวัฒนธรรมจังหวัดน่าน.....	27
สภาพพื้นที่ที่ใช้เป็นภาคสนามในการเก็บข้อมูล.....	34
3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	37
การเลือกพื้นที่ในการศึกษา.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
การนำเสนอข้อมูล.....	38
ประวัติผู้ให้ข้อมูล.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 เพลงขอในงานแก้บนเจ้าพ่อเขาแสง.....	45
ประวัติเจ้าพ่อเขาแสง.....	45
พิธีแก้บนเจ้าพ่อเขาแสง.....	47
ลักษณะเพลงขอในงานแก้บนเจ้าพ่อเขาแสง.....	62
บทบาทหน้าที่ของเพลงขอในงานแก้บนเจ้าพ่อเขาแสง.....	101
5 สรุปและอภิปรายผล.....	104
สรุปผลการศึกษา.....	104
อภิปรายผล.....	106
ข้อเสนอแนะ.....	107
บรรณานุกรม.....	108
ภาคผนวก.....	112
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า.....	116

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1	แผนที่จังหวัดน่าน..... 25
2	แผนที่อำเภอนาหมื่น..... 26
3	แผนที่แสดงเส้นทางภายในตำบลป่อแก้ว..... 35
4	แผนที่แสดงที่ตั้งโรงหอและพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม..... 36
5	นายบุญเรือง สารกา..... 40
6	นายสม มารัด..... 40
7	นายคำ คำมูล..... 41
8	นางจำเลย ชันไร่..... 42
9	นายศรีม มารัตน์..... 42
10	นางจันทร์ทอน คำอ้ายล้าน..... 43
11	นายยุทธ คำอ้ายล้าน..... 44
12	สถานที่จัดงานแค้นเจ้าพ่อเขาแสง..... 47
13	สิ่งของที่นำมาร่วมในงานแค้น..... 48
14	บัญชีการเก็บเงินในงานแค้น..... 49
15	การเตรียมสถานที่ของผู้มาแค้น..... 49
16	การนำหมูมาลงทะเบียน..... 50
17	การจัดเตรียมขันบูชา..... 51
18	บรรยากาศในงานแค้นเจ้าพ่อเขาแสง..... 53
19	การกล่าวเชิญเจ้าพ่อเขาแสงมาประทับร่างทรง..... 53
20	นายสุวรรณ โนวังหาร (ร่างทรง)..... 54
21	ขอเชิญเจ้าพ่อเขาแสงมาประทับร่างทรง..... 54
22	การเปลี่ยนเครื่องแต่งกายให้เจ้าพ่อเขาแสง..... 55
23	การปลุกเสกพวงมาลัย..... 55
24	เจ้าพ่อเขาแสงเจิมรถยนต์..... 56
25	เจ้าพ่อเขาแสงตรวจดูของที่นำมาแค้น..... 56
26	เจ้าพ่อเขาแสงกลับขึ้นบนโรงหอ..... 57

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
27 การชำแหละหมู.....	57
28 การนำชิ้นส่วนหมูมามัดไว้ที่แทนสังเวद्य.....	58
29 การยกขันแค้นขึ้นไปบนโรงหอ.....	59
30 อริยาบทเจ้าพ่อเขาแสง.....	59
31 การลาเจ้าพ่อเขาแสง.....	60
32 การสู่ขวัญให้ร่างทรง.....	61
33 การผูกข้อมือให้ร่างทรง.....	61
34 ปืน (ซิ่ง).....	63
35 สะล้อกลม.....	64
36 ขันสำหรับไหว้ครูขอ.....	67
37 การยกขันไหว้บอกกล่าวเจ้าพ่อเขาแสง.....	68
38 การยกขันไหว้ครูให้ช่างขอ.....	68
39 การไหว้ครูขอ.....	69
40 การหยาดพราย.....	70
41 การขอเนื้อหาทั่วไปในงานแค้น.....	70